

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE BLIK VAN STILTE

Een toneelspel in dertien scènes

door

Dirk Vermiert

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2018
Nr.3443

PERSONAGES

(1 dame – 1 heer)

DAVID : 60+, weduwnaar.

INGE : zijn dochter, 30+, gehuwd, 1 dochter Jona

DECOR

Een leefruimte. Open keuken. Een toog met barkrukken. Een zetel. Een bureau met een schrijfmachine.

Een hal geeft doorgang tot de voordeur.

Een deur naar de slaapvertrekken.

Een schuifdeur in glas geeft toegang tot een veranda.

KORTE INHOUD

Inge keert terug naar het ouderlijk huis. Daar moet ze de confrontatie aangaan met haar vader die erg teruggetrokken leeft. Ze merkt al snel dat ze niet welkom is, maar Inge kan niet onmiddellijk vertrekken, ze moet eerst haar leven en dat van haar dochter terug op het goede spoor krijgen.

David zijn leven wordt duchtig verstoord en dat hij niet gediend is met deze situatie laat hij duidelijk merken. Stilaan brokkelt de muur van stilte af en worden vader en dochter geconfronteerd met de harde realiteit.

Het stuk ontroert en is in het geheel niet sentimenteel, daarvoor is het te precies, te ernstig in de details. Het stuk combineert humor, realiteit en cynisme zonder chagrijn. Van David een oude azijnpisser maken zou een foute aanpak zijn.

Het thema is actueel. Op het eerste gezicht oud worden en de adem van de dood voelen, maar ook de confrontatie met vroeger gemaakte of juist niet gemaakte beslissingen. Zo zorgen de eerste en de laatste scène dat de cirkel rond is.

Jona blijft aanwezig, niet te veel, niet te weinig: belangrijk en geheimzinnig.

ÉÉN

(David zit in de zetel en leest een boek, zo lijkt het. Hij is in gedachten verzonken. Inge op)

INGE : Ze slaapt.

(Geen reactie.)

Koffie?

(Geen reactie. Ze loopt verder tot in de keuken.)

DAVID : Weet hij het?

INGE : Nee.

(Stilte. Ze zet koffie.)

Is dat belangrijk?

DAVID : Niet voor mij.

INGE : Waarom vraag je het dan?

DAVID : Voor Jona.

(Ze schenkt zich een kopje in.)

INGE : Koffie?

DAVID : Dank je.

INGE : Is dat een ja of een nee?

DAVID : Met melk en suiker. *(beat)* Nee, niet eerst de melk en dan de suiker. Eerst suiker. Nee, wachten met die melk. Roeren en als de suiker opgelost is, dan pas de melk.

(Inge brengt de koffie tot bij David, zet de koffie op het tafeltje. Ze gaat niet naast hem zitten, schuift een stoel bij. Inge drinkt van haar koffie.)

INGE : Je koffie wordt koud.

DAVID : Zo drink ik hem het liefst. Koud.

(stilte.)

INGE : Denk je ... Ik kan als je ... Ik denk dat je dat misschien wel wil, dat ....

DAVID : Hij gaat naar jullie op zoek gaan.

INGE : Nee.

(stilte.)

Dat we niet te lang blijven.

DAVID : Jullie kunnen blijven zo lang jullie willen.

(stilte.)

Ruimte zat sinds moeder dood is. *(beat)* De koffie is lekker.

INGE : Zoals ma hem zette, met een beetje cichorei en cacao. Je hebt alles in huis om een goede kop ...

DAVID : *(onderbreekt)* Ik heb nooit geweten hoe ze haar koffie zette. Zoals ik veel dingen van haar niet heb geweten.

INGE : Omdat ...

DAVID : Omdat ... Niks.

(stilte.)

INGE : Denk je dat ik hier in de buurt een school voor Jona zou kunnen vinden?

DAVID : Het is dus definitief?

INGE : Ja. Ja, het is definitief.

DAVID : Ik wil nog wat werken. *(Hij staat recht en gaat aan het bureau zitten. Leest het blad dat in de schrijfmachine zit.)*

(Zij bladert in een tijdschrift. Kijkt naar zijn boeken. Bij de muziek installatie kiest ze een cd en wil die insteken.)

(Reageert zonder het gezien te hebben.) Geen muziek.

INGE : Je hebt nog geen woord getikt.

DAVID : Ik werk. Geen muziek.

INGE : *(Neemt een boek en zet zich. Ze probeert te lezen.)* Is dit een goed boek?

DAVID : Welk?

INGE : Dertien. Van ...

DAVID : Mitchell.

INGE : Hij schreef ook ...

DAVID : Dat weet ik.

INGE : Wolkenatlas. Dat vond ik goed. En dit?

DAVID : Niet gelezen.

INGE : Wat ze schrijven op de achterflap, dan lijkt het ...

DAVID : *(onderbreekt)* Als ik schrijf kan ik geen boeken lezen.

INGE : Sorry. *(beat)* Dertien verhalen die één geheel vormen.

(stilte.)

Ik ga maar eens naar bed.

DAVID : Ja.

INGE : Met het boek.

(stilte.)

Tot morgenvroeg. Zal ik ontbijt ...?

DAVID : Nee.

(Ze blijft nog even aarzelend staan maar gaat dan weg. David rukt het papier uit zijn schrijfmachine en maakt er een prop van die hij woedend weggooit.)

Ik ben godverdomme je moeder niet!

(Black-out.)

TWEE

(David zit aan de open keuken. drinkt koffie, leest de krant. Inge op.)

INGE : Ik heb me verslapen.

DAVID : Moet je ergens naartoe dan?

INGE : Nee. *(beat)* Misschien wel.

DAVID : Deze koffie is niet zo lekker.

INGE : Zal ik het voordoen?

DAVID : Schrijf het op. Het recept. *(beat)* Er is nog in de kan.

INGE : Morgen sta ik vroeger op.

DAVID : Doe geen moeite. Ik zorg wel voor mezelf. *(beat)* Jona?

INGE : Slaapt nog.

(stilte.)

DAVID : Wanneer ga je het haar vertellen?

INGE : Ze weet het.

DAVID : Dat het definitief is?

INGE : Nee. *(beat)* Iets interessants in de krant?

DAVID : Niets noemenswaardig. Wat niet weet, wat niet deert. Toch?

(stilte.)

INGE : Ik neem een douche en maak haar wakker. *(Ze gaat weg.)*

DAVID : Ze heeft het recht te weten ...

INGE : (*onderbreekt*) En wat met mij? Denk jij dat ik het leuk vind om hier terug naartoe te komen? Ik moest van mijn hart een steen maken, alles opzij zetten, schepen verbranden, en vooral niet denken dat ik jou om een gunst zou moeten vragen.

DAVID : Misschien heb je wel te snel ...

INGE : Niks te snel. Heb je ook maar een fractie van een idee wat het betekende met die man samen te leven? Ik heb lang getwijfeld. Mezelf weggecijferd, Jona naar voor geschoven. Alles in haar belang. Gedacht dat ik haar beschermd door haar vader in mijn leven te blijven aanvaardden. Maar om een beetje mijn eigen geluk terug te vinden, moest ik met hem breken. Even mezelf belangrijker vinden dan al de rest op deze aarde. (*stilte.*) Waarom zeg je niets?

DAVID : Heb je hard genoeg je best gedaan?

INGE : Ik denk niet dat jij ook maar één woord naar me luistert.

DAVID : Als je praat herhaal je wat je reeds weet. Als je luistert leer je misschien iets bij. (*beat*) Nee. Ik heb niet geluisterd. Net zoals jij niet naar ons, je ouders luisterde.

INGE : Ik gaf het op. Steeds dezelfde litanie.

DAVID : Te snel opgeven is een ziekte van de tijd.

INGE : Ik heb niet ... Shit, wat heeft het voor zin.

(*Stilte. David gaat weg van de open keuken en zet zich aan zijn bureau.*)

Dat was het dan? (*beat*) Shit, vader. Zeg iets. Reageer. Laat mij voelen dat ik besta!

(*David tikt snel op het klavier.*)

Bedankt voor je aandacht. (*Wil weggaan.*)

DAVID : Het is een prachtige zin. Net wat ik nodig had. Laat me voelen dat ik besta.

INGE : Doe dat dan.

DAVID : Het staat er. Zwart op wit. Bedankt.

INGE : Kut!

DAVID : Dergelijke taal wil ik hier niet horen. Zo heb ik je niet opgevoed.

INGE : *(roept)* Dat heb je niet, mij opgevoed. Dat kon je niet.

DAVID : Denk aan je dochter.

INGE : Die slaapt. Net zoals jij. Al jaren. Ma deed alle werk.

DAVID : Zo te horen heeft ze een paar steken laten vallen.

(stilte.)

INGE : Ik ga haar wakker maken. *(beat)* Kan je tegen haar wat vriendelijker zijn?

DAVID : Ik heb geen probleem met Jona.

INGE : Dank je. *(af.)*

(Terwijl het licht fade out, tikt David snel en agressief op het klavier. Het is duidelijk dat dit geen samenhangende tekst oplevert.)

DRIE

(David werkt aan zijn schrijfmachine. Nu en dan maakt hij correcties met een pen op het papier. Inge op. Kijkt toe.)

INGE : Ik ga boodschappen doen.

DAVID : Ja.

(stilte.)

INGE : Lukt het?

DAVID : Ja.

INGE : Fijn. Toch?

DAVID : Ja.

INGE : Sorry.

(stilte.)

Kan ik voor ik vertrek de laptop even gebruiken?

DAVID : Ja.

(Ze neemt de laptop van zijn bureau en zit zich aan de open keuken. Klapt het toestel open. Start op.)

INGE : Je hebt geen internet.

DAVID : Daar.

(Ze zoekt en vindt een hoopje kabel. Ze neemt de kabel, die is erg kort.)

INGE : Geen draadloos?

DAVID : Alleen als je die kabel weggooit.

INGE : Vader!

DAVID : Ik ben bezig.

(stilte.)

INGE : Waarom werk je hier niet op? Veel handiger, zeker voor de verbeteringen.

DAVID : Ik breng geen verbeteringen aan. Ik corrigeer enkel de typefouten.

INGE : Juist. Was ik even vergeten. Geen verbeteringen. *(beat)* Mocht je dat wel hebben gedaan, dan had dat misschien geholpen. Het had het een en ander kunnen voorkomen. Misschien.

(stilte.)

DAVID : Wil je een krant meebrengen?

INGE : Die boodschappen kunnen wel even duren. En daarna ga ik langs enkele scholen voor Jona. En langs het gemeentehuis.

DAVID : Ik lees ze dan wel bij het avondeten.

INGE : Via het internet kan je ...

DAVID : Dat weet ik, maar er gaat niks boven een papieren exemplaar.

INGE : Mag ik je een modem kopen?

DAVID : Het is jouw geld.

INGE : Ja, maar ik dacht ...

DAVID : En als je hier weggaat, dan neem je hem wel mee.

INGE : We zullen niet lager blijven dan nodig.

DAVID : Je kan blijven zo lang je wilt. Dat zei ik al. En dan zou ik nu graag verder werken.

INGE : Blij dat schrijven tenminste lukt.

DAVID : Als jij weg bent, misschien.

(Inge reageert. Ze maakt zich klaar om te vertrekken. David kijkt niet meer naar haar en tikt op zijn schrijfmachine. Net voor ze wil weggaan, slaakt David plots een kreet van pijn. Zijn handen verkrampen. Inge merkt het, maar reageert niet. Kijkt toe. David masseert zijn handen. Zet zich terug aan het werk maar het gaat langzamer, met minder vingers. Inge gaat stilletjes weg.)

VIER

(David aan de telefoon.)

DAVID : Dat moet toch vroeger kunnen. Waarom duurt dat allemaal zo lang? (...) Nee, dat is enkel en alleen om meer geld uit onze zakken te kloppen. (...) Geduld? Ja, ik heb geduld, maar mijn lijf niet.

(Inge komt binnen.)

Ik bel later wel terug. *(Hij haakt in.)* Vrije dag vandaag?

INGE : Nee. Iets vergeten.

DAVID : Ha.

INGE : Te zeggen.

DAVID : Wat?

INGE : Kan jij Jona straks van school halen?

DAVID : Ik dacht dat je iets wou zeggen?

INGE : Ja.

DAVID : Nee. Je vraagt iets. *(stilte.)* Dus je bent iets vergeten te vragen.

INGE : Kan jij Jona straks van school halen?

DAVID : Nee.

INGE : Ik heb na het werk een sollicitatie.

DAVID : Je hebt werk.

INGE : Ik wil hogerop.

DAVID : Was bij je man gebleven dan was dat niet nodig geweest.

INGE : Kan je?

DAVID : Het gooit mijn agenda wel helemaal in de war.

INGE : Kan je of kan je niet?

DAVID : Ja.

INGE : Dank je. *(Ze wil weggaan.)*

DAVID : Hoe laat?

INGE : Twintig na drie.

DAVID : Zo vroeg? Niet moeilijk dat de kinderen niks meer weten.

INGE : Vader! Ze is zeven.

DAVID : In mijn tijd gingen we zelfs op zaterdag naar school.

INGE : Dat liedje ken ik ondertussen van buiten. Je valt in herhaling.

DAVID : Daar gaat het om: herhaling. Altijd opnieuw, en opnieuw. Het alfabet, de tafels van vermenigvuldiging, de catechismus.

INGE : Ja, en je werd met ezelsoren op in de hoek gezet, op je vingers geslagen als je de pen fout vasthield, linkshandigen hadden een afwijking. Pa! Dat zijn toestanden van 50 jaar geleden.

DAVID : Dat is daarom niet slecht.

INGE : En nu gaan we beginnen over de legerdienst zeker?

DAVID : Ik niet.

INGE : Maar je dacht het. *(beat)* Ik moet nu gaan. Ik wil niet te veel te laat komen.

DAVID : Waar?